

YLSY Burs Programının Dünyadaki Devlet Destekli Burs Programları Temelinde İncelenmesi: Bir Literatür Taraması

The Study of the YLSY Scholarship Program is Based on State-Sponsored Scholarships in the World: A Document Analysis

Deniz Demircioğlu Diren¹ , Şule Yılmaz Özden² , Mehmet Barış Horzum³

¹ Sakarya Üniversitesi, Bilgisayar ve Bilişim Bilimleri Fakültesi, Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Bölümü, Sakarya, Türkiye

² Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Sakarya, Türkiye

³ Sakarya Üniversitesi, Bilgisayar ve Bilişim Bilimleri Fakültesi, Veri Bilimi ve Analitiği Bölümü, Sakarya, Türkiye

Özet

Amaç: Kalkınmakta olan devletler, nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla yükseköğretim burs programlarına yönelik politikalar geliştirmektedir. Türkiye, bu amaçla 1416 sayılı Kanun kapsamında yurtdışına lisansüstü öğrenim için bursiyer öğrenci göndermektedir. Bu çalışmanın amacı, Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Görmek Üzere Gönderilecek Öğrencileri Seçme ve Yerleştirme (YLSY) burs programını dünya ölçeğindeki devlet destekli burs programlarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirmek üzere 2013-2022 yılları arasında Web of Science (WoS) ve Scopus veri tabanlarında yayımlanan akademik makaleleri incelemektir.

Yöntem: Çalışma, doküman analizi kapsamında PRISMA ilkelerine uygun olarak sistematik derleme yöntemiyle yürütülmüştür. 2013-2022 yılları arasında WoS ve Scopus veri tabanlarında yayımlanan ve dahil edilme kriterlerini karşılayan akademik makaleler incelenmiştir. Makaleler tematik içerik analizi kapsamında ortak temalar bakımından kodlanmış, sınıflandırılmış ve bulgular bu temalar doğrultusunda sistematik ve bütüncül biçimde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Yapılan tematik analiz sonucunda beş ana tema belirlenmiştir: burslarla ilgili eğilimler, burs politikaları, bursların istihdam/işgücü piyasasına etkileri, bursiyerlerin deneyimleri ile bursiyerlerin kurum ve kuruluşlara katkıları. Bu temalar, burs programlarının farklı boyutlarını bütüncül biçimde yansıtmaktadır. Bulgular, YLSY burs programının uluslararası uygulamalarla benzer ve farklı yönlerini ortaya koymakta, programın güçlü yönleri ile geliştirilmesi gereken alanlarını belirgin kılmaktadır.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma sonuçları, YLSY burs programının daha etkili yürütülebilmesi için öğrenci takip sistemlerinin güçlendirilmesi ve bursiyerlerin yurda dönüş süreçlerinin daha esnek hale getirilmesi gerektiğini göstermektedir. Programın uluslararası örneklerle karşılaştırılması, güçlü ve zayıf yönlerinin daha net biçimde ortaya konmasını sağlamıştır. Bu sonuçlar, burs programlarının politika ve uygulama düzeyinde iyileştirilmesine yönelik gelecekteki araştırmalara ve karar alıcılara yol gösterici niteliktedir. Gelecek çalışmalarda, bursiyerlerin uzun vadeli kariyer gelişimlerinin izlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 1416, YLSY, Devlet Bursu, Uluslararası Eğitim, Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

Abstract

Objective: Developing countries formulate policies for higher education scholarship programs to meet their need for qualified human resources. For this purpose, Türkiye sends scholarship recipients abroad for postgraduate education under Law No. 1416. This study aims to examine academic articles published in the Web of Science (WoS) and Scopus databases between 2013 and 2022 in order to comparatively evaluate the Selection and Placement of Students to Be Sent Abroad for Postgraduate Studies (YLSY) scholarship program in relation to state-funded scholarship programs worldwide.

Method: The study was conducted as a systematic review within the scope of document analysis in accordance with the PRISMA principles. Academic articles published in the WoS and Scopus databases between 2013 and 2022 that met the inclusion criteria were examined. The articles were coded and classified according to common themes through thematic content analysis, and the findings were evaluated systematically and holistically based on these themes.

Results: The thematic analysis identified five main themes: scholarship trends, scholarship policies, the effects of scholarships on employment and the labor market, scholarship recipients' experiences, and their contributions to institutions and organizations. These themes provide a comprehensive account of the different dimensions of scholarship programs. The findings reveal the similarities and differences between the YLSY scholarship program and international practices and highlight the program's strengths and areas requiring improvement.

Conclusion and Recommendations: The findings indicate that student tracking systems should be strengthened and reintegration processes for returning scholarship recipients should be made more flexible to improve the effectiveness of the YLSY scholarship program. Comparing the program with international examples has enabled its strengths and weaknesses to be identified more clearly. The findings offer guidance to policymakers and future research aimed at improving scholarship programs at both policy and implementation levels. Future studies should monitor the long-term career development of scholarship recipients.

Keywords: Law No. 1416, YLSY, State-Sponsored Scholarship, International Education, International Student Mobility

İletişim / Correspondence:

Öğr. Gör. Dr. Deniz Demircioğlu Diren
Sakarya Üniversitesi, Bilgisayar ve
Bilişim Bilimleri Fakültesi,
Sakarya / Türkiye
e-posta: ddemircioglu@sakarya.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi / TÜBA Higher Education Research/Review (TÜBA-HER), 16(2), 73-86. © 2026 TÜBA
Geliş tarihi / Received: Mayıs / May 7, 2025; Kabul tarihi / Accepted: Ekim / October 5, 2025

Bu makalenin atıf künyesi / How to cite this article: Demircioğlu Diren, D., Yılmaz Özden, S. & Horzum, M. B. (2026). YLSY burs programının dünyadaki devlet destekli burs programları temelinde incelenmesi: Bir literatür taraması. *Yükseköğretim Dergisi*, 16(2), 73-86. <https://doi.org/10.53478/yuksekogretim.1296166>

Bu makale TÜBİTAK 3005 programı dahilinde 122G002 no'lu "1416 Sayılı Kanun Kapsamında Millî Eğitim Bakanlığının Yürütülen Yurt Dışı Lisansüstü (YLSY) Burs Programının Etkililiğinin İncelenmesi ile Olan ve Olası Politika Belgelerinin Geliştirilmesi" adlı proje kapsamında yapılmıştır.

ORCID: D. Demircioğlu: 0000-0002-4280-0394; S. Yılmaz Özden: 0000-0003-0725-7338
M. B. Horzum: 0000-0003-3567-0779

Uluslararası burs programları, gelişmekte olan ülkelerin beşerî sermayelerini geliştirmek amacıyla yurt dışındaki üniversite çalışmalarını finanse ettiği bir araçtır. Bu durum, 20. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan içsel büyüme modelleri ile de açıklanmaktadır. Ekonomik büyüme yalnızca dışsal faktörlerle değil, bilgi üretimi, insan sermayesi ve teknolojik yenilik gibi içsel faktörlerle de sağlanabilir (Lucas, 1988; Romer, 1986). Beşerî sermayenin ekonomik gelişmeye katkısı üzerine yapılan çalışmalarda bir ülkenin ekonomik olarak gelişmesi için beşerî sermayeye yatırım yapılması gerektiği açıkça ortaya konulmuştur (Özel, 2012; Özyakışır, 2011; Yılmaz & Danişoğlu, 2017).

Rekabetin giderek arttığı küresel dünyada, özellikle gelişmekte olan ülkeler, genç nüfusunun ihtiyaç duyulan alanlarda becerilerini artırmak ve bundan ülke olarak maksimum düzeyde fayda sağlamak adına devlet destekli burs programları ile insan sermayesini geliştirmek için büyük yatırımlar yapmaktadır. Bu türdeki burs programlarına; Türkiye YLSY Bursu, Çin Burs Konseyi Programı (China Scholarship Council Programme), Brezilya'nın Sınır Tanımayan Bilim programı (Science without Borders programme), Becas Şili burs programı (Becas Chile fellowship programme), Suudi Arabistan'ın Kral Abdullah Bursları (King Abdullah Scholarships) ve Kazakistan'ın Bolashak (Bolashak) bursları örnek gösterilebilir (Bhandari & Blumenthal, 2010).

Uluslararası burs programları, ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşmalarında oldukça önemli bir nitelik taşımaktadır. Bu tür programlar aracılığıyla uluslar, sürdürülebilir büyüme için nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Jonbekova ve ark., 2021). YLSY burs programına ilişkin güncel çalışmalar, bu tür bursların yalnızca beşerî sermaye geliştirme işleviyle sınırlı olmadığını; bursiyerlerin mezuniyet öncesi ve sonrasında ülkeleri adına kamu diplomasisi ve yumuşak güç üretimine katkıda bulunan 'vatandaş diplomatlar' olarak konumlandığını ortaya koymaktadır (Şehitoğlu, 2025). Türkiye'de de bu amaç doğrultusunda, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 1416 sayılı kanun kapsamında yürütülen YLSY Burs Programı, kamu kurumlarının öncelikli alanlardaki uzman ihtiyacını karşılamak üzere öğrencilere lisansüstü düzeyde yurt dışında eğitim imkânı sunmaktadır. Ancak YLSY programının yapısı ve etkililiği ile ilgili araştırmalar literatürde sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, YLSY burs programını benzer uluslararası burs programlarıyla karşılaştırmalı bir şekilde ele alarak, literatürdeki bu boşluğa katkı sunmaktır. Ayrıca, çalışmada diğer burs politikaları da değerlendirilerek programların farklı coğrafi ve ekonomik bağlamlarda nasıl yapıldığı tartışılmıştır.

1416 YLSY Bursu

YLSY bursu 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında MEB'ce yürütülen yurt dışı lisansüstü öğrenim programıdır. YLSY Burs Programı kapsamında yaklaşık 3.000 bursiyer katılım sağlamıştır ve bu öğrencilerin yaklaşık %60'ı sağlık, enerji, bilgisayar bilim-

leri alanında öğrenim görmektedir. Bursiyerlerin en fazla tercih ettiği ülkeler arasında Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Birleşik Krallık, Almanya, Fransa, Hollanda, Kanada, Japonya ve diğer gelişmiş ülkeler yer almaktadır (MEB, 2021, 2022). Bu programın amacı yükseköğretim ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak için lisansüstü düzeyde öğrenim görmek üzere yurt dışına öğrenci gönderilmesi ve bu öğrencilerin öğrenimleri ile ilgili her türlü esasları düzenlemektir. Bu burs kapsamında öğrenimini tamamlayan bursiyerlerin karşılığında yurt dışında resmi bursiyer olarak öğrenim gördüğü sürenin iki katı kadar adına öğrenim gördükleri kurumlarda çalışmaları gerekmektedir (MEB, 2022). MEB'in yayınladığı 2014-2023 YLSY 10 yıllık durum raporuna göre 2014-2023 yılları arasında kamu kurumları ve üniversiteler adına 10 yılda toplam 6.492 öğrenci YLSY bursu almaya hak kazanmıştır. Bursa hak kazanan bu öğrencilerden 3.146'sı kamu kurumları adına, 3.346'sı ise üniversiteler adına öğrenim görmüş ya da görmektedir (MEB, 2024). YLSY bursu ile ilgili çeşitli yıllarda (1988, 1990, 2006 ve 2014) değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca 1993 yılında çıkan "Türk Öğrencilerin Yabancı Ülkelerde Öğrenimleri Hakkında Yönetmelik'te çeşitli yıllarda eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır (1994, 1996, 2001, 2013, 2014 ve 2016). Özellikle 2014 ve 2016 yıllarında mecburi hizmet, eş ve çocuk ile ilgili önemli değişiklikler yapılmıştır (Aktekin & Tekben, 2019).

1929'dan itibaren 1416 sayılı kanun kapsamında yaklaşık olarak 13.000 üzerinde bursiyer öğrenim gördüğü ifade edilmektedir (Aktekin & Tekben, 2019). 2006 yılında beş yılda beş bin öğrenci projesi başlatılmış ve bu kapsamda her yıl yaklaşık bin kişilik bir kontenjan açılmıştır. Ancak 2017'den sonra bu sayıların düştüğü görülmektedir. Resmi verilere göre, 2009'da 1145 bursiyer kabul edilirken, bu oran 2010'da 1048, 2011'de 1125, 2012'de 1271, ve 2017'de 824, 2019'da 881, 2021'de 358 ve 2022'de 194 olmuştur (MEB, 2021). 2021 yılında yayınlanan MEB'in raporuna göre, toplam öğrenimini sürdüren bursiyer sayısı 4400 öğrenci olup detayları ■ Tablo 1'de gösterilmiştir.

■ **Tablo 1**
Burslu Öğrenci Sayıları (MEB, 2021)

Yurtiçi toplam öğrenci sayısı	1180
Yurt içinde dil öğrenimi gören sayısı	945
Bekleyen öğrenci sayısı	235
Yurt Dışında Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı	3220
Yurtdışı Dil Eğitimi	95
Yüksek Lisans	1222
Doktora	1872
Post Doktora	31
Toplam Öğrenci Sayısı	4400

■ Tablo 1, YLSY burs programının güncel kapsamını, bursiyerlerin öğrenim düzeylerini ve yurt içi/yurt dışı dağılımlarını göstermektedir. Bu kapsamda, 2021 yılı itibarıyla 4.400 öğrencinin farklı aşamalarda burs kapsamında yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerin önemli bir kısmı hâlihazırda yurt dışında öğrenim görmekte olup, öğrenim düzeylerine göre en yoğun grup doktora öğrencileridir. YLSY bursiyerlerinin öğrenim gördükleri ülkelerin başında Birleşik Krallık (1561), ABD (697) ve Almanya (227) gelmektedir (MEB, 2021). Bu tercihlerde söz konusu ülkelerdeki üniversitelerin yüksek akademik itibarı, gelişmiş araştırma altyapısı, disiplin çeşitliliği ve dil yeterlik koşullarının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim MEB'in 2022 yılı verilerine göre resmi burslu statü ile öğrenim görmek üzere seçilen öğrenciler yine en çok ABD (90), Birleşik Krallık (51), Almanya (19) ve Hollanda (19) gibi ülkeleri tercih etmişlerdir (MEB, 2022). Son olarak MEB'in 2024 yılında yayınladığı 10 yıllık durum raporuna göre 2014–2023 yılları arasında YLSY burs programı kapsamında en fazla bursiyer gönderilen ülke 2.410 öğrenciyle Birleşik Krallık olmuştur. Bunu 936 bursiyerle ABD, ardından Almanya (323), Hollanda (181), Kanada (121), Rusya Federasyonu (89), Ürdün (81), Fransa (76), Avustralya (59), İtalya (52) ve Güney Kore (37) takip etmektedir. Bu ülkelerin tercih edilmesinde, eğitim kalitesi, bursun kapsadığı üniversitelerin uluslararası sıralamalardaki yeri, İngilizce veya ilgili yabancı dillerde sunulan programların yaygınlığı, araştırma altyapısı ve mezuniyet sonrası akademik bağlantı imkânları gibi faktörler etkili olmaktadır (MEB, 2024).

Bursiyerlerin bu ülkelere yönelimi, sadece akademik yeterlik kazanımı değil; aynı zamanda kültürel farkındalık, bireysel gelişim ve uluslararası akademik çevrelere entegrasyon açısından da önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak söz konusu ülkelerde eğitim almak, aynı zamanda belirli zorlukları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlarla ilgili yapılan alan yazın çalışmaları incelendiğinde, kültürel, sosyal, dil öğrenimi, yurt dışında yaşam, psikolojik ve akademik olmak üzere çeşitli güçlükler yaşandığı ifade edilmiştir (Aktekin & Karataş, 2019). Örneğin, evli olan bursiyerlerin eş ve çocuk yardımı alamaması, bursun yeterli olmaması gibi ekonomik sorunlar (Akçapar, 2009; Aktekin & Karataş, 2019); aileye duyulan özlem, yalnızlık gibi psikolojik sorunlar (Ağbuğa, 2009; Aktekin & Karataş, 2019); yurt dışındaki eğitim sistemine uyum, yurt içindeki danışman ile iletişim sorunları, yabancı danışmanın ayrımcı davranması ve yeterli ilgi göstermemesi gibi akademik sorunlar (Akçapar, 2009; Aktekin & Karataş, 2019); dil eğitiminin yetersiz ve verimsiz olmasıyla ilgili problemler (Erden, 2013); yiyecek ve içeceklerin farklılığı (Karakaş, 2013), helal yiyecek bulmanın zorluğu (Ağbuğa, 2009), öğrenim görülen ülke vatandaşlarının önyargılı ve ırkçı yaklaşımları (Duru & Poyrazlı, 2011; Öztürk, 2001) gibi kültürel zorluklar; MEB ve ataşeliklerle olan iletişim problemleri (Erden, 2013; Gümüş & Gökbel, 2012) ifade edilmiştir. Bu bağlamda, genel olarak uluslararası öğrencilerin kültürel uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunlara dair yapılmış bazı araştırmalar da (örn., Gertzog,

2011) benzer örüntüler ortaya koymaktadır. Ancak bu çalışmalar YLSY bursiyerlerini doğrudan incelememektedir. Ayrıca bu sorunların yalnızca bireysel değil, aynı zamanda yapısal ve sistemsel nitelikler taşıdığı dikkat çekmektedir. Çünkü söz konusu sorunlar, bursiyerlerin akademik başarılarını, psikososyal süreçlerini ve kamu hizmetine etkin dönüşlerini doğrudan etkileme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, bu çalışmada bu sorun alanlarının bursiyer deneyimleri üzerindeki etkileri tematik içerik analiziyle ele alınmaktadır. Bu çerçevede YLSY burs programının mevcut durumu, güçlü ve zayıf yönleri araştırma soruları doğrultusunda değerlendirilerek tartışılmıştır.

Diğer Ülke Devletleri Tarafından Desteklenen Burslar

Yükseköğretim, özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde, ulusal ekonomik ve sosyal kalkınma için temel bir araç olarak görülmektedir. Campbell'ın (2020) belirttiği gibi birçok ülke, gelecek vaat eden öğrencilerine uluslararası prestijli üniversitelerde yükseköğretim imkânı sunmak için burs programları sağlamaktadır. Aşağıda devlet bursu ile yurt dışına öğrenci gönderen çeşitli ülkelere ait burs programları hakkında bilgi sunulmuştur

Dünya genelinde öne çıkan devlet destekli burs programlarından bazıları şunlardır: Çin Burs Konseyi Programı (CSC), her yıl yaklaşık 650 öğrenciye fon sağlayarak Çinli öğrencileri eğitim sonrası yurda dönmeye teşvik etmektedir (China Scholarship Council, 2023). Brezilya'nın Sınır Tanımayan Bilim programı, öncelikli olarak STEM alanlarında lisans öğrencilerine eğitim bursu sağlamaktadır ayrıca lisansüstü eğitim için de destek vermektedir (Stallivieri, 2015). Şili'nin Becas Chile programı, yurtdışında lisansüstü eğitim için destek vermektedir (OECD & The World Bank, 2010). Suudi Arabistan'ın 2005 yılında başlattığı Kral Abdullah Bursları, lisans düzeyinde tıp ve sağlık bilimleri alanlarıyla sınırlı kalırken, lisansüstü seviyede birçok alanda öğrencilere burslar sunmaktadır (Taylor & Albasri, 2014).

Devlet destekli uluslararası burs programları, ülkelerin gelişmesi için bir araç olarak kullanılmaktadır. Ancak Türkiye'de uzun süredir uygulanan YLSY burs programının, benzer burslar ile karşılaştırmalı olarak ele alındığı kapsamlı çalışmalar sınırlıdır. Bu durum, programın güçlü ve zayıf yönlerinin değerlendirilmesini zorlaştırmaktadır. Bu çalışma, söz konusu literatür boşluğunu doldurmayı ve YLSY burs programını uluslararası örneklerle karşılaştırarak daha bütüncül bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Devlet destekli yükseköğretim burs programları, nitelikli insan kaynağı yetiştirmek ve ulusal kalkınma hedeflerine ulaşmak açısından stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de uzun yıllardır uygulanan YLSY burs programı da bu amaca hizmet eden önemli politikalarından biridir. Bu makalede, YLSY burs programının daha etkili, sürdürülebilir ve verimli hale getirilmesine katkı sunmak

amacıyla, uluslararası literatürde yer alan devlet destekli burs programlarına ilişkin akademik çalışmalardan elde edilen bulgular incelenmiştir.

Bu bağlamda makale, iki temel araştırma sorusuna odaklanmaktadır:

1. 2013–2022 yılları arasında WOS ve SCOPUS veri tabanlarında yayımlanan akademik çalışmalarda devlet destekli burs programları hangi yönetsel ve tematik özellikler göstermektedir?
2. Bu literatür incelemesi çerçevesinde YLSY burs programının güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Kapsamı ve Süreci

Bu çalışma, dünya genelinde kendi vatandaşlarına yükseköğretim düzeyinde devlet destekli burs imkânı sunan ülkelerdeki burs programlarına ilişkin yürütülen akademik araştırmaları tematik bir bakışla incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, sistematik bir literatür incelemesi kapsamında yürütülmüş ve verilerin analizinde tematik içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Tematik analiz, nitel verilerde tekrar eden anlam örüntülerini (temaları) tanımlama, analiz etme ve raporlama sürecidir. Bu yöntem, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilmektedir. Bu yöntem, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilmektedir. Bu yöntem, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilmektedir. Bu yöntem, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilmektedir.

Verilerin Toplanması

Bu çalışma, doküman analizi yaklaşımı kapsamında yürütülmüş sistematik bir literatür incelemesidir. Çalışmada, PRISMA rehberi izlenmiş ve verilerin çözümlenmesinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. PRISMA yaklaşımı, sistematik derlemelerin nerede, neden ve nasıl yapıldığını, hangi yöntemlerin kullanıldığını ve hangi sonuçların elde edildiğini açık, düzenli ve şeffaf şekilde raporlamayı amaçlayan bir kılavuzdur (Samala ve ark., 2023).

Bilimsel Yayınların Araştırma Kapsamına

Alınmasında Dikkate Alınan Ölçütler

- **Seçilen dizinlerde yayınlanması:** Araştırma kapsamında değerlendirilen bilimsel yayınların sadece seçilmiş olan dizinlerde (WOS, SCOPUS) yayınlanmasına dikkat edilmiştir.
- **Çalışma uluslararası literatürün tematik bir araştırması olarak gerçekleştirilmiştir.** Son tarama 30 Eylül 2022 tarihinde belirtilen sorguda yer alan anahtar kelimeler çerçevesinde yapılmıştır. TS=(((((«study abroad» OR «international study tour» OR «international student mobility» OR «study tour abroad» OR «study tour»

OR «study visit» OR «student learning» OR «abroad» OR «international education») AND («Scholarship» OR «international scholarship» OR «education scholarship» OR «overseas scholarship») AND (“postgraduate” OR «graduate» OR «master’s degree» OR «graduate education» OR «doctoral education» OR «doctoral» OR «master» OR «graduate study» OR «doctoral study» OR «graduate school»))))

- **Belirlenen yıllarda yayınlanmış olması:** Bilimsel yayınların 2013-2022 yılları arasında yayınlanmış olmasına dikkat edilmiştir.
- **Araştırma alanına uygun olması:** Bu araştırma kapsamında sadece devlet destekli burs programları ile ilgili yayınlanan çalışmalar analiz işlemlerine dahil edilmiştir.
- **Bilimsel Yayın Dilinin uygun olması:** Tematik içerik analizi kapsamına alınan bilimsel yayınların dilinin İngilizce ve Türkçe olmasına dikkat edilmiştir.
- **Makale formatı dışındaki yayınların dahil edilmemesi:** Konferans bildirileri, kitap, kitap bölümleri, inceleme makalesi, editoryal materyaller türündeki yayınlar çalışmaya dahil edilmemiştir.
- **Tekrarlı yayınlar:** Tekrarlı yayınlar tespit edilerek çalışma kapsamı dışında tutulmuştur.
- **Basım durumu:** Basım aşamasındaki yayınlar analiz kapsamında ele alınmamıştır.

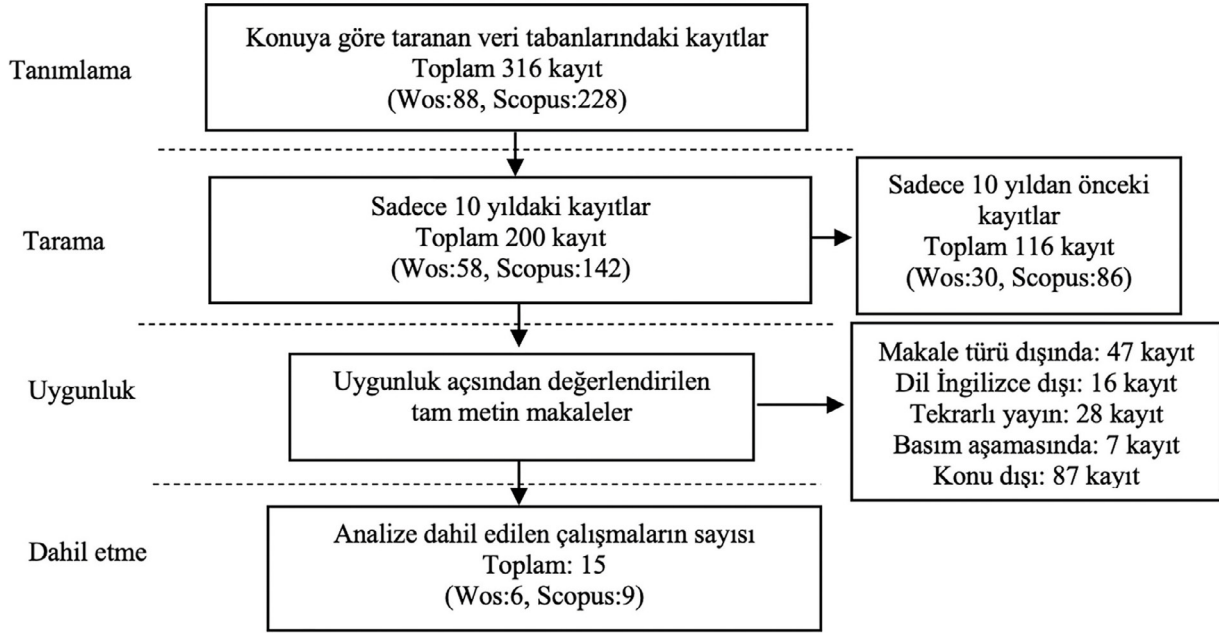
Çalışmanın örneklem grubu, anahtar kelimelerin kombinasyonlarını içeren yayınlardan oluşmuştur. İlk olarak iki veri tabanında arama yapıldığında toplamda 316 (WOS= 88, SCOPUS= 228) adet makaleye rastlanmıştır. İki veri tabanında ortak olan 28 tane makale bulunmaktadır. Basım aşamasında olan yayınlarda elendiğinde WOS veri tabanında 46, SCOPUS veri tabanında ise 56 olmak üzere toplamda 102 adet makale kalmıştır. Bu makaleler araştırma konusuna uygunluk açısından ele alındığında ise WOS veri tabanında 5, SCOPUS veri tabanında 10 adet makale incelemeye dahil edilmiştir. Sonuç olarak araştırmacıların dahil olma ölçütlerine uygun olan 15 bilimsel yayın değerlendirilme kapsamına alınmıştır. Çalışmadaki verileri taramak için izlenen metodolojik adımlar için PRISMA (Sistematik İncelemeler ve Meta Analizler için Tercih Edilen Raporlama Öğeleri) çerçevesi ile gerçekleştirilen makale seçim sürecinin akışı Şekil 1’de sunulmaktadır.

Çalışmaya uygun bulunan makaleler Microsoft Excel dosyası olarak kayıt altına alınmıştır. Ayrıca veri toplama kriterlerinin belirlenmesi, makaleleri okuma ve uygunluk değerlendirme süreci araştırmacılar ile birlikte yürütülerek karar aşaması fikir birliği temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama başlıkları, veri tabanı adı, yayın adı, yayımlanma yılı, katılımcı tarih aralığı, katılımcı sayısı, gerçekleştirildiği ülke, ölçme araçları ve yöntem olarak belirlenmiştir.

■ Şekil 1

PRISMA yaklaşımı ile makale seçim süreci

Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analiz süreci nitel bir içerik çözümlemesi yaklaşımı olan tematik analiz yöntemiyle yürütülmüştür. Braun ve Clarke'ın (2006) tematik analiz çerçevesi esas alınarak veriler sistematik biçimde çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında seçilen 15 makale, üç araştırmacı tarafından bağımsız olarak analiz edilmiştir. Kodlama süreci başlamadan önce araştırmacılar, örneklem dışı bırakılan iki makaleyi birlikte inceleyerek ön kodlama uygulamış ve kavramsal çerçeveye dayalı bir kod listesi oluşturmuştur.

Ardından, örneklem içinden rastgele seçilen 7 makale, araştırmacılar tarafından bağımsız olarak kodlanmış ve bu kodlamalar arasında tutarlılığı değerlendirmek amacıyla Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği görüş birliği formülü kullanılmıştır: $\text{Güvenirlilik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{(\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})} \times 100$.

Kodlanan tematik birimlerin karşılaştırılması sonucunda %85,71 oranında görüş birliği sağlanmıştır. Bu oran, nitel araştırmalarda kabul edilen %80 eşik değerinin üzerinde olduğundan analiz sürecinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Kodlama sürecindeki uyumsuzluklar, araştırmacıların ortak görüşleriyle tartışılarak uzlaşma sağlanmış ve nihai kodlama şeması oluşturulmuştur. Tematik analiz süreci şu adımları içermiştir: (1) Uygun veri tabanlarının belirlenmesi (2) Belirlenen veri tabanlarından ölçütlere göre incelenecek makalelerin seçimi (3) Veri toplama başlıklarının belirlenmesi (4) Belirlenen başlıklara göre verilerin toplanması (5) Araştırma sorularının incelenmesi (6) Temaların oluşturulması (7) Kod, kategori ve temaların belirlenmesi (8) Analizin gerçekleştirilmesi.

Bulgular

Araştırmanın bulgularında veri toplama kriterlerine ve konu uygunluğuna göre incelenmesine karar verilen çalışmaların ilgili kriterlere ve inceleme amaçlarına göre eğilim, değişim ve dağılımlar sunulmuştur. Ayrıca temalar belirlenerek makalelerin amaç ve araştırma soruları kodlanarak çıkarılmıştır.

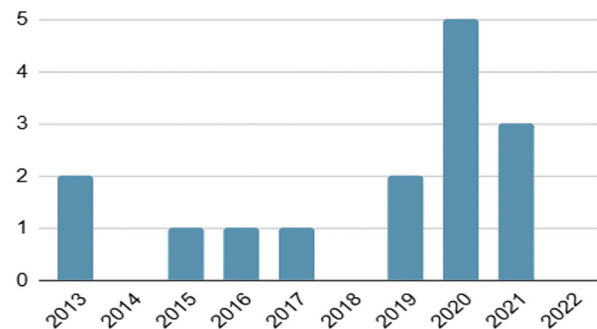
Yıllara Göre Devlet Burs Programı ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Dağılımı

Devlet burs programları ile yapılmış çalışmaların yıllara göre dağılımı ■ Şekil 2'de sunulmaktadır.

İncelenen 10 yıllık dönemde makale sayıları düzensiz bir dağılım göstermektedir. En fazla yayın 2020 yılında (n=5) gerçekleşmiş, 2014 ve 2018 yıllarında ise bu kriterlere uygun yayın bulunmamıştır.

■ Şekil 2

Yıllara göre makale sayısı

Çalışmaların yöntemlerine göre dağılımı

Her ülkenin burs politikası farklılık gösterdiği için makalelerin hangi ülkeyi araştırdığı hususu önemlidir. Bu nedenle makalelerin ülke dağılımları incelenmiştir. İncelenen makaleler 13 farklı ülkeyi kapsamaktadır. Çin, Moldova ve Suudi Arabistan ile ilgili ikişer çalışma bulunurken, diğer ülkeler (İran, Avustralya, Ekvador, Kanada, Endonezya, Gana, Türkiye, Kazakistan, Tonga) tek bir çalışmayla temsil edilmektedir.

Yöntem açısından incelenen çalışmalara ait sayılar ■ Tablo 2’de sunulmaktadır.

■ Tablo 2

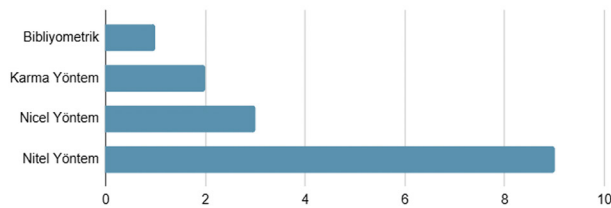
Çalışma Yöntemine Göre Makale Sayıları

Çalışmanın Yöntemi	Makale Sayıları
Bibliyometrik	1
Karma Yöntem	2
Nicel Yöntem	3
Nitel Yöntem	9

Değerler incelendiğinde, en çok tercih edilen yöntem 9 tane çalışma ile nitel yöntemdir. Bunun yanında üç çalışmada nicel yöntemler tercih edilmiştir. İki çalışma da ise nicel ve nitel yöntemleri birlikte barındıran karma yöntem kullanılmıştır. Bir çalışmada ise yöntem olarak bibliyometrik analize yer verilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen makalelerde kullanılan araştırma yöntemlerinin makalelere göre dağılımı ■ Şekil 3’de sunulmaktadır.

■ Şekil 3

Yöntemlere Göre Makale Sayısı

■ Tablo 3

İçerik Analizi Sonucu Ortaya Çıkan Temalar

Araştırma Temalar	Sayı (n)	Kodu
1. Bursla ilgili eğilimler	1	(Haghdooost ve ark., 2013)
2. Bursla ilgili politikalar	1	(El Masri, 2020)
3. İstihdam/işgücü piyasasına etkileri	3	(Koda & Yuki, 2013), (Jiang ve ark., 2020), (Jonbekova ve ark., 2021).
4. Bursiyerlerin deneyimi		
1. Burs süresince deneyimler	2	(Sandekian ve ark., 2015), (Shen ve ark., 2017)
2. Burs tamamlandıktan sonra deneyimler	2	(Franken ve ark., 2016), (Alkubaidi & Alzhrani, 2020)
5. Kurum ve kuruluşlara katkı	6	(Aktekin & Tekben, 2019), (Haupt ve ark., 2021), (Campbell & Lavallee, 2020), (Campbell, 2020), (Campbell, 2019), (Chavez & Gaybor, 2021)
Toplam	15	

Çalışmaların katılımcı sayısına göre dağılımı

Çalışmaların örneklem büyüklükleri 6 ile 5506 arasında değişmektedir. Nitel çalışmalarda görüşme sayıları 6-45 arasında, nicel çalışmalarda ise katılımcı sayıları 162-5506 arasındadır. Bibliyometrik analizde 25.000’den fazla kayıt incelenmiştir.

Çalışma sonuçları

Çalışma sonuçları üzerinde yapılan içerik analizi sonucu beş tema belirlenmiştir. Bu temalar; bursla ilgili eğilimler, bursla ilgili politikalar, istihdam / işgücü piyasasına etkileri, bursiyerlerin deneyimi, kurum ve kuruluşlara katkıdır. Bu temaların ve ilgili makaleler aşağıda ■ Tablo 3’de verilmiştir.

Bursla ilgili Eğilimler

Yurt dışında lisansüstü eğitim için verilen burslarla ilgili eğilimleri inceleyen bir çalışmaya rastlanmıştır. Haghdooost ve ark. (2013) tarafından yapılan çalışmada, 1992 - 2009 yılları arasında İran hükümetinden sağlık alanında burs alarak lisansüstü eğitimlerini tamamlayan öğrencilerin yıllar içindeki eğilimleri araştırılmıştır. 1983-2009 yılları arasında MOHME’den (İran Sağlık ve Tıp Eğitimi bakanlığı) toplam 2530 öğrenci burs alarak yurt dışındaki üniversitelerde 120 farklı alanda eğitimlerine devam etmiştir. Burs alan öğrenci sayısı 1992’de 263 iken 2009’da 46’ya düşmüştür. Yurtdışı burslarında %80 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir. Bu burslar klinik alanlarda tam lisansüstü burs, klinik alanlarda kısa süreli burslar, tam doktora bursu ve yerli üniversitelerde kısa süreli doktora tamamlama bursları şeklindedir. Kısa süreli burslar ve doktora tamamlama bursları daha fazla verilmektedir. Klinik alanlar dışındaki alanlarda da daha fazla burs olanağı vardır. Ek olarak, İran üniversitelerinin ve kolejlerinin kapasiteleri son yıllarda hem klinik hem de klinik olmayan alanlarda önemli ölçüde genişletilmiştir. Ayrıca, çoğu ülkede klinik alanlarda kabul almak için daha fazla sınırlamalar getirilmiş ve bu alanlarda çalışmak için birçok aşamadan geçmek gerekmektedir. Ayrıca klinik alanında hastalarla iletişimin öneminden dolayı dil becerileri daha bir önem kazanmaktadır. Tüm bu unsurlarda bu alanda burs sayılarını düşürmektedir. Klinik alanında burs alan öğrencilerin yurda geri dönme oranlarının da düşük

olması bu alanda verilen burs oranlarının düşmesine sebep olmuş olabilir. Öğrencilerin çoğu ABD, Birleşik Krallık, Kanada ve Avustralya gibi ana dili İngilizce olan ülkeler olmuştur. Kuzey Amerika'da öğrenim gören öğrencilerin geri dönme oranı diğer yerlere göre daha düşüktür. Sonuç olarak İran'daki yükseköğretim sisteminin kural ve düzenlemelerinin gözden geçirilmesi, farklı eğitim programları oluşturmak, yerel kapasitenin artırılarak diğer ülkelere bağımlılığı azaltmak gibi konularda düzenlemeler yapılarak ülkenin kaynaklarının boşa harcanmasının önüne geçilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bursla İlgili Politikalar

El Masri (2020), Trillium Bursu başta olmak üzere uluslararası doktora öğrencilerine yönelik finansman politikalarını ve Ontario'nun uluslararası eğitim politikası ortamını incelemiştir. Araştırmacı üç araştırma sorusuyla ilgilenmiştir: "Bu finansman politikasının yolunu ne açtı? Bu politika ortamına dahil olan aktörler kimlerdi? Ve bu politika üzerindeki tartışmalar Ontario'daki uluslararası eğitim politikası bağlamını nasıl etkiledi?". Bireysel aktörlerden uzaklaşarak olay örgülerine odaklanan bu araştırma, Ontario'daki uluslararası eğitim politikalarının eğitim dışı birçok soruna çözüm olarak inşa edildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca bu politika ortamındaki aktörlerin çokluğunu vurgularken, uluslararası eğitim araştırmacılarının bu politikalara katkısının en az olduğunu bu nedenle Ontario'daki uluslararası eğitimle ilgili tartışmalara daha aktif bir şekilde katkıda bulunmaları gerektiği ihtiyacına dikkat çekmektedir. Ayrıca çalışma, uluslararasılaşmanın temel değerlerini baltalayan ulusalcı söylemlerdeki artışa karşı uyarıda bulunmaktadır.

İstihdam / işgücü piyasasına etkileri

Bu temada incelenen 3 çalışmada burs programlarının istihdama yönelik etkileri ele alınmıştır. Koda ve Yuki (2013), Malezya ve Japonya arasındaki iki farklı sınır ötesi yükseköğretim derece programı (LEPP- geleneksel yurt dışında eğitim ve HELP2-eşleştirme düzenlemeleri) arasındaki farklılıkları, işgücü piyasası sonuçlarının üç boyutu (erken istihdam, mevcut pozisyonlar ve mevcut kazançlar) açısından incelenmiştir. Bu iki program mezunlarından anket yoluyla veriler toplanarak analiz edilmiştir. Bu verilere göre iki program arasında işgücü piyasası sonuçlarında önemli bir farklılık yoktur. Bunun yerine, ilk işe alımlarda istihdam için ilk olarak hangi alandan derece aldıkları, staj ve mezun oldukları üniversite sıralamalarının önemli olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca İngilizce yeterliliği ile birlikte Japonca yeterliliğine sahip çalışanlara olan talebin yüksek olduğunu ve işverenlerin bu becerilere sahip mezunları daha yüksek ücret primi ile ödüllendirdiği görülmektedir. Mevcut iş için mezuniyet sonrası nitelikler ve İngilizce gibi beceriler önem kazanmaktadır.

İkinci çalışma Jiang ve ark. (2020) tarafından yapılmış olup, yurtdışı doktora çalışmasının doktora mezunlarının akademideki istihdamını nasıl etkileyeceğini eleştirel olarak incelenmiştir. Çin hükümeti insan sermayesine yatırım

yapmak için ulusal burs programı ile yurtdışına öğrenci göndermektedir. Dönen bursiyerlerin hangi ülkede eğitim aldığı döndükten sonraki akademik istihdamlarında bir fark yaratmaktadır. Çalışmada Çin'de devlet tarafından finanse edilen bir doktora programından geri dönenler ile ilgili yapılmış ulusal bir ankete göre geri dönenlerin üniversitesinden bağımsız bir bireysel başarının bulunmadığı belirtilmiştir. Bunun yerine istihdam öncesi akademik üretkenlik doktoradan geri dönenlerin Çin'deki iyi üniversitelerden birinde işe yerleşmesini belirlemek için rol oynadığı belirtilmiştir (Jiang ve ark., 2020).

Üçüncü çalışma Kazakistan devlet bursu mezunlarının bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarındaki istihdam deneyimlerini incelemekte ve iş deneyimlerinde karşılaştıkları zorlukları belirlemektedir. 45 katılımcıyla yapılan görüşmelere ilişkin analiz sonuçlarına göre, mezunların iş piyasasında konumsal bir avantaja sahip olmalarına ve birçoğunun başarılı olmasına rağmen, mezunların istihdam edilebilirliği ve kariyer başarısının sosyoekonomik ve kültürel faktörlerin kesimi, nesiller arası çatışmalar ve burs programı düzenlemeleri tarafından engellendiğini göstermektedir. Sonuçlar, yurtdışında okuyan mezunların, yeni kurulan uluslararası üniversitede okuyanlara göre bir itibar avantajına sahip olduğunu göstermiştir (Jonbekova ve ark., 2021).

Burs süresince deneyimler

Bursiyerlerin burs alma sürecindeki deneyimleri üzerine yapılan iki çalışmaya rastlanmıştır. İlki 2015 yılında Sandekian ve ark. (2015) tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışmada ABD'de King Abdullah bursuyla ABD'nin batısındaki Comprehensive Doctoral University deki Suudi kadın yüksek lisans öğrencilerinin bazı akademik deneyimleri incelenmiştir. Öğrencilerin yetersiz İngilizce dil becerileri, Amerikalı ve Suudi erkeklerle etkileşimdeki rahatlık düzeylerindeki farklılıklar hem erkek hem de kadın öğretim üyeleriyle olumlu ilişkiler ve seçtikleri üniversitedeki deneyimleriyle ilgili genel olarak olumlu duygular ile ilgili zorluklar verilerde temalar olarak ortaya çıkmıştır. Çalışmada şu öneriler verilmiştir: Saudi erkek ve kadın öğrencilerin ayrı sınıflarda eğitim alması. Daha az kişiyle grup çalışmaları yapmaları. Değerlendirmelerde yabancı öğrencilerin dille ilgili sıkıntılarını göz önünde bulundurmaları, Okula yeni gelen uluslararası öğrenciler için ihtiyaçlarını belirlemek, oryantasyon ve benzeri birçok kaynakların farklı dillerde sunulması.

Diğer çalışma da CSC (Çin Burs Konseyi) sponsorluğunda yedi Avrupa Birliği (AB) ülkesinde Çinli doktora değişim öğrencilerinin deneyimlerini ve kazanımlarını analiz etmektedir. Çalışma bulgularına göre Avrupalı danışmanlar yerel danışmanlara göre daha iyi araştırma kapasitesine sahip araştırma yöntemleri ve bakış açılarının yanı sıra akademik çevre oluşturulmasında ve akademik standartlar konusunda da önemli rol oynarlar. Yurtdışı deneyimi öğrencilerin araştırma çıktılarına, çalışma yöntemleri ve davranışlarına pozitif etki etmektedir. Ayrıca, danışmanın genç olması,

bursiyerin yayın sayısını artırdığı görülmüştür (Shen ve ark., 2017). Bu nedenle, doktora değişim öğrencileri daha fazla uluslararası yayına sahip olmak istiyorsa, genç öğretim üyesi seçmeleri daha iyi olabilir.

Burs tamamlandıktan sonra deneyimler

Bursiyerlerin burs süreci sonundaki deneyimlerini paylaşan iki çalışmaya rastlanmıştır. Birincisi, Franken ve ark., (2016), yurtdışında lisansüstü çalışmalarını başarıyla tamamlamış 15 Tongalı lisansüstü araştırmacının deneyimlerini incelemiştir. Bu çalışma, akademisyenlerin ülkelerine döndüklerinde bozulan ilişkilerinin bozulduğunu ayrıca kuruluşlar ve toplulukların beklenen sonuçları neredeyse kasıtlı olarak kısıtıyor gibi görünen sistemik ve kültürel uygulamaların bulunduğunu göstermiştir. İşyerindeki hiyerarşik yapı ve organizasyon, kıdem dereceleri ve deneyimle ilişkili güç, yaşlılara saygı ve kamusal bağlamlarda diğerlerine (özellikle yaşlılara) meydan okuma konusundaki kısıtlamalar gibi kültürel faktörler akademisyenlerin yeni bilgilerini paylaşma becerilerini etkilemektedir. İşyerindeki hiyerarşik yapı bursiyerler bilgilerini paylaşmak istediğinde çatışmaya sebep olabiliyor. Bilginin yeniden konumlandırılması hususunda ise akademisyenler, yine özellikle işyerlerinde hangi bilgi ve becerilerin kullanılabileceği, yeni durumu nasıl anladıkları; o durumda hangi bilgi ve becerilerin gerekli olduğu; önceki öğrenme bağlamından/bağlamlarından yeni duruma uyacak şekilde dönüştürmesi ve diğer bilgilerle bütünleştirmek ve yeni durumda düşünmek/harekete geçmek/iletişim kurmak için becerileri nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Bu adımları bilgileri yeniden konumlandırma sürecinde bağımsız olarak yapmaktadırlar. Ancak, ortak bir yaklaşımın yeniden konumlandırmayı ve kullanımı artıracığı da öngörülmüştür. Ayrıca bursiyerlerin bilgilerinin verimli kullanılabilmesi için tutum değişikliğine ihtiyacın önemine dikkat çekilmektedir. Çünkü işyerindeki kapalı ve içine kapanık tutumun bursiyerlerin bilgilerini transfer etmesine engel olmakta ve onların işyerine uyumunu da olumsuz etkilemektedir. Tutum değişikliği özellikle bursiyerlerin bilgi ve becerilerini tehdit olarak değil kuruma veya organizasyona katkı olarak görmek gerektiği vurgulanmıştır. Burs veren kurumların ve yüksek öğretim kurumlarının, yurtdışında eğitim deneyiminin bir sonucu olan dönüşümü ve dengesizliği hesaba katma görevi olduğu tartışılabilir. Tonga hükümeti ve diğer kuruluşlar, insan sermayesini ve sürekli artan yetkilendirmeyi tanımadaki başarısızlığın potansiyel ve devam eden etkilerini anlamalıdır. Akademisyenlerin karşılaştığı zorluklar göz önüne alındığında, geri dönen bursiyerlerin ülkelere geri getirdikleri bilgi ve becerilerin daha açık bir şekilde tanınmasını ve bunların özellikle işyerleri tarafından daha proaktif ve stratejik bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir.

Diğer bir çalışma Alkubaidi ve Alzhrani (2020) tarafından, Suudi akademisyenlerinin yurtdışındaki eğitimlerini bitirdikten sonra çalıştıkları işyerlerinde nasıl bir kültür şoku yaşadıklarını araştırma amacıyla yapılmıştır. Veri analizi sonucunda dört ana tema ortaya çıkmıştır: kendi kültürlerine

duygusal uyum: “Artık daha az heyecanlı hissediyorum”; kendi kültürlerinde işlerine adaptasyon: “Kaybediyoruz”; ailelerin kendi kültürlerine adaptasyonu: “Acı çekmeye başladım”; ve yeniden girişle başa çıkma mekanizmaları: «Seyahat ettiğimde Suudi düşünce yapısını kaldırıp yerine Amerikan düşünce yapısını koyduğum bir sistemim var.» Bulgular, katılımcıların ülkelerine döndükten sonra duygusal uyum, iş ortamına yeniden uyum, ailelerinin yeniden uyumu ve ters kültür şokuyla başa çıkma olmak üzere dört temel alanda deneyim yaşadıklarını göstermektedir. Özellikle kurumsal uyum sürecinde karşılaşılan bürokratik engeller, yetersiz oryantasyon ve destek eksikliği, yeniden uyum sürecini zorlaştıran başlıca faktörler olarak belirlenmiştir. Ayrıca çalışma Suudi kurumlarının, geri dönenlerin enstitüde izlenen uygulama ve prosedürlere ilişkin temel anlayışlarını geliştirmeleri için oryantasyonlar yürütmeleri, geri dönenlere hem maddi hem de manevi olarak yeniden yerleşmeleri için hem kendilerinin hem de ailelerinin iyiliği için zaman ayrılması gerektiği konusunda öneriler getirmişlerdir.

Ulusal, Toplumsal ve Kamusal Fayda

Yapılan tematik incelemede 6 çalışmanın kurum ve kuruluşlara katkı ile ilgili olduğu ortaya çıkmıştır. İlk çalışma Aktekin ve Tekben (2019) tarafından gerçekleştirilmiş olup 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında lisansüstü öğrenim gören bursiyerlerin çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşlarına katkılarına ilişkin görüşlerini analiz etmektedir. Elde edilen bulgulara göre, bursiyerlerin tamamı yurt dışında lisansüstü eğitim görmeyen kişisel, mesleki ve akademik gelişimlerine önemli katkıları olduğunu belirtmiştir. Bursiyerlerin çoğu yurt dışı eğitimlerinden edindikleri kazanımları görev yaptıkları kuruma tamamen yansıtamadıklarını düşünmektedir.

İkinci çalışmada Haupt ve ark. (2021) tarafından gerçekleştirilmiş olup, Endonezya, Avustralya veya Japonya hükümetlerinden burs alarak Endonezya’ da veya Avustralya ile Japonya’ da çift diploma eğitimi gören Endonezyalı memurların ve memur olacakların motivasyonlarını ve elde ettikleri sonuçları araştırmıştır. Anket ve görüşme verilerinin analizinden çıkan sonuçlara göre, katılımcıların kariyer avantajlarından çok yurtdışında eğitim alma ve kişisel gelişimi deneyimleme fırsatıyla oldukça motive oldukları; bazı katılımcıların deniz aşırı bir eğitimin prestiji ve kişinin sosyal statüsünü geliştirme fırsatı olduğundan dolayı motive olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca katılımcıların çift diploma programları aracılığıyla mesleki bilgilerinde ve sosyal becerilerinde gelişme algıladıkları bulunmuştur. Bununla birlikte ağ oluşturma ve bilgi paylaşımı yoluyla potansiyel kurumsal faydaların yanı sıra kurumsal bağlamin ve kariyer alanının katılımcıların kariyer ilerleme fırsatları üzerindeki etkisini vurgulamıştır. Son olarak, çok değişkenli bir varyans analizi kullanan anket bulguları, yurtdışında eğitim yeri ile öğrenci motivasyonları ve sonuçları arasında bir ilişki olduğunu göstermiştir. Endonezya’nın sosyal, politik ve ekonomik bağlamına dayalı olarak, uluslararası bir eğitimin, sembolik sermayeye dönüştürülme ve toplumdaki bir

kişinin statüsünü geliştirme potansiyeline sahip kültürel sermaye birikimini nasıl sağladığına dair kanıtlar bulunmuştur. Ayrıca, bir Asya ülkesinin aksine bir batı ülkesinde eğitim alanların verileri karşılaştırıldığında, batı ülkelerinin tercih edildiğini gösteren motivasyona rastlandı.

Üçüncü çalışma Campbell ve Lavalley (2020) tarafından yürütülmüştür. Bu çalışma da Ford Vakfı'nın Gana'daki Uluslararası Burs Programı Mezunlar Derneği örneğini ve değişimi etkilemek için nasıl organize olduğunu araştırmıştır. Gana'daki bir grup yükseköğretim burs programı mezununun, bir uygulama topluluğu olarak sosyal adalet konularını ele almak için bir mezunlar derneği olarak nasıl birlikte çalıştıklarını incelemektedir. Bulgular, bu ilişkilendirmenin Wenger'in uygulama topluluğu (CoP) modelinin birçok özelliğini özümlediğini göstermektedir. Bu özellikler, güçlü iletişim sistemleri kurmayı, atölyelerde birlikte öğrenmeyi ve düzenli iletişim yoluyla sorunları çözmeyi içerir. Bu makale, toplumsal değişime yapılan katkıların bireysel mezunların eylemlerinin toplamından daha büyük olabileceğine dair kanıtlar sunmaktadır. Mezunlar, bir CoP aracılığıyla, genişletilmiş program sonuçları önererek çabaları desteklemek için birbirlerinden bir şeyler öğrenebilir ve birbirlerini destekleyebilirler.

Dördüncü çalışma Campbell (2020) tarafından yapılan nitel çalışmadır. Bu çalışma, Moldova'da yaşamak için geri dönen uluslararası burslu mezunlar ile gurbetçi mezunlar arasındaki grupları karşılaştırarak, Batılı yükseköğretim mezunlarının kendi ülkelerinin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkılarını nasıl gördüklerini araştırmıştır. Veriler görüşme sırasında, 20 Moldovalı mezundan 11'i Moldova'da ve dokuzu yurtdışında yaşıyordu. Ülkede yaşayanların hepsi ülkenin başkenti ve en büyük şehri olan Kişinev'de yaşıyordu. Ülkedeki 11 mezundan dördü devlette (üçü bursunun bir gereğini yerine getirmekle birlikte), üçü çok uluslu işletmelerde, üçü uluslararası sivil toplum kuruluşlarında (STK), biri ulusal bir STK'da ve biri üniversitede çalışmaktadır. Yurtdışında yaşayan mezunların dördü ABD'de, biri Kanada'da, üçü Avrupa'da ve biri Orta Asya'dadır. Yurtdışında yaşayanlar, kabul ettikleri ülkelerde uluslararası kuruluşlar, uluslararası şirketler veya ulusal STK'lar için çalışmaktadırlar. Biri şu anda ABD'de bir doktora programına kayıtlı ve biri başka bir ülkede vatandaşlığı olan eşiyile birlikte yaşamak için bir yıllık izinde. Bu örneklem arasında, göç ettikten sonraki deneyimleri ile Moldova'ya olan ilgilerinin ve bağlantılarının düzeyi arasında büyük bir farklılık var gibi görünüyor. Bir belirteç olarak, yurtdışında yaşanan yıl sayısı bu grup arasında önemli ölçüde farklılık göstermekte ve 15 yıldan birkaç aya kadar değişmektedir. Bu gruptaki üç kişi, burslarının ardından mesleki veya eğitimsel fırsatların peşine düşmüş ve uzun süre eve dönmüştür. Bu çalışma, program mezunları arasındaki ilişkiyi ve kendi ülkelerindeki sosyal ve ekonomik değişime katılım algılarını inceleyerek uluslararası öğrenci hareketliliği programları ve burs programları üzerine araştırmalara katkıda bulunmaktadır. Spesifik olarak, kişinin ikametgahının ulus-

lararası burslu mezunların birçok programın misyonunu yerine getirmeyi amaçladığı yolları etkileyip etkilemediğini ve bursiyerlerin becerilerini ve bilgilerini kendi ülkelerinin gelişimine katkıda kullanıp kullanmadığını araştırmaktadır. Bu bulgular, burs programlarının yalnızca mezunlar ülkeye döndüklerinde "etkili" olduğu varsayımına karşı bir tez sunmaktadır. Bir yandan, yurtdışındaki mezunlar, çalışmalarını kendi ülkelerinin gelişimine katkıda bulunmak olarak görüyorlar; diğer yandan mezunlar, doğrulanabilir herhangi bir sosyal veya ekonomik katkıya bakılmaksızın basitçe ülkeye dönmeyi "geri vermek" olduğunu algılıyor. Bununla birlikte, çalışma aynı zamanda burslu mezunlar arasında, kendi ülkesinde olmanın değişim yaratmak için daha etkili olduğuna dair baskın bir algıyı da ortaya koyuyor - ve bu algının Moldovalılara özgü olması pek olası değil. Bu bulgular, insan sermayesi teorisinin, bireyin eğitime yapılan yatırımın, kişinin yakın topluluğuna katkıda bulunduğu yönündeki önermesini güçlendirmektedir (McMahon, 2000, 2009). Mezunlar yurt dışından katkıda bulunurken, ülkede yaşayarak, politikayı etkilemede, karar vermede, girişimler tasarlamada ve öncülük etmede ve örnek olma da ön saflarda yer alarak daha fazlasını yapabileceklerini düşünüyorlar. Ancak, bu bulgular başkaları (örneğin işverenler ve topluluk üyeleri) tarafından desteklenmemiştir, dolayısıyla bu izlenimler Moldova'daki sosyal değişim veya ekonomik büyüme üzerindeki ampirik etki açısından doğrulanmamıştır. Son olarak, bu araştırma, özellikle düşük gelirli ülkelere gelen öğrenciler için, yabancı eğitimden sonra «geri dönüş» ve «geri verme» nin karmaşıklığı etrafında büyüyen literatüre katkıda bulunmaktadır. Spesifik olarak, bu çalışma burslu mezunların İdöngüsel hareketlilik için fırsatlar arama arzusu göstermektedir. İdöngüsel hareketlilik, İsosyal veya ekonomik değişime ulaşmak için geri verme' niyetiyle kısa vadeli bir eylem olarak tanımlanır. Daha fazla öğrenci yükseköğrenim için ülkelerinin dışına çıktıkça ve mezuniyet sonrası adımlarını düşündükçe, bu bulgular hem bursiyerleri hem de sponsorları «geri dönme» ve «geri verme» nin karmaşık ve belki de giderek daha dinamik hale gelen doğası hakkında bilgilendirmektedir.

Beşinci çalışma Campbell (2019) tarafından Gürcistan ve Moldova'yı karşılaştırıp, yerel hükümetin reformlarının ABD yükseköğretim mezunlarını nasıl etkilediğini incelemektedir. Özellikle, her ülkedeki on yıllık, demokrasi yanlısı devrimler, uluslararası burslu mezunların ülkelerinin ilerlemesindeki rollerini ve sorumluluklarını nasıl tahmin ettiklerini şekillendiren "kritik anlar" olarak tanımlanmıştır. Bulgular, öğrenci hareketliliğinin gelişmiş uluslararası eğitim programlarına yol açan Sovyet sonrası ülkelerdeki değişimi nasıl etkilediğine dair incelikli bir anlayışa katkıda bulunmuştur. Bu çalışma, ulusal reformların - özellikle de görüşülen kişilerde büyük yankı uyandıran bir reform örneği olan gerçek veya teşebbüs edilen «devrim» eyleminin burslu mezunların ülkeye dönme ve «geri verme» konusundaki tercihlerini nasıl etkilediğini araştırmıştır. Sonuçlara göre yapılan reformlar bursiyerlerin mezuniyet sonrası ne yapacaklarını tekrar düşünmelerine neden olmuştur. Aslında

kendi ülkelerine fırsatlar ve destek olursa yardım etmek istedikleri ortaya çıkmıştır. Ancak bu konuda burs sağlayıcılar hızlı aksiyon almadıkları için sorunlar gözlemlenmiştir.

Araştırmadaki son çalışma Chavez ve Gaybor (2021) tarafından gerçekleştirilmiş olup, şimdiye kadar yeterince araştırılmamış olan Ekvador tekno-bilimsel sistemine ışık tutmayı amaçlamaktadır. Bunun için, 1920 ve 2019 yılları arasında yayınlanan SCOPUS veri tabanından Ekvador bağlantılı 25.000'den fazla kaydı bibliyometrik analizi yapılmıştır. Bu analiz, son on yılda yerel bilimsel üretimin güçlü bir uluslararasılaşması sürecinin yanı sıra, araştırma konularının esas olarak sağlık ve çevre konularına odaklanan yayınlardan veri ve sistem analizi üzerine güçlü bir bileşen içeren araştırmalara doğru bir kayma olduğunu göstermektedir. Çalışma ikinci bir analiz düzeyinde, tekno-bilimsel üretimdeki bu dönüşümler ile Ekvadorluların son yirmi yılda yurtdışında eğitim almalarına sponsor olan bir lisansüstü kamu burs politikası programı arasındaki ilişkiyi de araştırmaktadır. Bu bilimsel üretim ve iş birliği patlaması ile son yirmi yılda hükümet tarafından desteklenen lisansüstü burs programı arasındaki ilişkinin analizi, belirli bir yılda verilen uluslararası bursların sayısı ile dört yılda indekslenen yayınların sayısı arasında istatistiksel bir korelasyon olduğunu göstermektedir. 2019 itibarıyla, bir kamu bursundan yararlanan Ekvador bağlantılı bilim insanları, SCOPUS veri tabanına kayıtlı dergilerde yayın yapan tüm bilimsel topluluğun %13'ünü temsil etmekte ve meslektaşlarından 3,2 daha fazla üretmektedirler. Makale, tekno-bilimsel ağlardaki yerel dönüşümlerin, bu lisansüstü burs programı ve genel olarak uluslararası bilimsel araştırma eğitimi tarafından yönlendirilen uluslararasılaşma süreci ile yüksek oranda ilişkili olduğu sonucuna varmaktadır.

Çalışmanın Sınırlılığı

Çalışma sadece belirlenen iki dizinde taranarak gerçekleştirilmiştir ve 2013-2022 yılları dışındaki çalışmalar kapsam dışında bırakılmıştır. İncelenen makaleler konu alanı uygunluğuna göre belirlenmiştir. Ayrıca sadece İngilizce ve Türkçe yayınlar ele alınmıştır. Sonuç olarak çalışmanın bulguları dışlama ölçütleri kapsamına göre incelenmesi için uygun olarak belirlenen makaleler ile sınırlı olacaktır.

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada Dünya'da devlet destekli burslarla ilgili yapılmış olan 2013-2022 yılları arasındaki WOS ve SCOPUS veri tabanındaki akademik makaleler incelenmiş ve YLSY burs programı ile karşılaştırması yapılmıştır. Bu amaç kapsamında 15 makale tematik olarak incelenmiştir. Amaca uygun yapılan makale sayısı sınırlı sayıda kalmıştır. Bu durum yurtdışı lisansüstü burs programı yükseköğretim alanının disiplinler arası çalışma bağlamına girmesi nedeni ile disiplinler arası çalışmayı gerektirdiğinden sınırlı sayıda çalışma yapılmış olabilir. Makale sayısının sınırlı kalmasının bir diğer nedeni ise makalelerin incelendiği veri tabanlarından ya da dil sınırlamasından kaynaklanmış olabilir. Bu yönüyle bundan sonraki çalışmalar diğer veri tabanlarını ve

dilleri de kapsayacak şekilde gerçekleştirilebilir. Makalelerin yıllara göre dağılımına bakıldığında düzenli bir artış ya da azalış olmadığı görülmüştür. Düzenli bir artış ya da azalışın olmamasının nedeni, 1416 YLSY ve benzeri yurt dışı lisansüstü devlet bursları ile ilgili doğrudan ele alan bir bölüm, program ve çalışma alanı olmaması ve araştırmacıların bu konuda farkındalığının düşük olması şeklinde ifade edilebilir. Ayrıca doğrudan yükseköğretimin bir alanını etkileyen bir durum olarak görülmediğinden bu konuya ilgi az olabilir. Bu kapsamda özellikle sadece bursiyer olup sıkıntı yaşayan ya da durumu merak eden akademisyenlerin konuyu ele alması nedeniyle düzenli bir akademik çalışma trendi yakalanamamış olabilir. Dolayısıyla çalışmalar ağırlıklı olarak bursu veren birimler tarafından yapılmış ya da yaptırılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda bursiyerlerin bir kısmı bu bursları incelemek üzere yönlendirilebilir.

Genel olarak incelenen dokümanlardan elde edilen sonuçlar ışığında 1416 burs programına baktığımızda programın misyonu dahilinde beklenen çıktılarının alt boyutlarıyla birlikte spesifik olarak belirlenmesi ve bu çıktılarının ne kadar karşılandığı ile ilgili çalışmalar yaparak büyük resmi görmek misyonu gerçekleştirebilmek için gerekli adımları atmayı kolaylaştırabilir. Ayrıca programın bütünsel olarak değerlendirilmesi anlamında daha detaylı akademik çalışmalar yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Tüm bunların yanında farklı ülkelerdeki burs programındaki durumları yola çıkılarak ülkemizdeki program için sistemli bir politika belgesi ve uygulama esasları oluşturulması gerekliliği söz konusudur. Ayrıca bu belge ve esasların etkili biçimde uygulanması için hem burs programını yürüten bakanlıkta hem de burs programının bursiyerlerinin görev aldığı kurum ve kuruluşlarda 1416 YLSY koordinasyon ve uygulama birimlerinin oluşturulması önerilebilir. Tüm bunların yanında bursiyerler için burs öncesi, sırası ve sonrası hem ülkemizde hem de görevlendirme yapılacak olan ülke için oryantasyon programları oluşturularak uyum için süreç oluşturulması önerilebilir. Bununla birlikte bursiyerler için görevlendirilecek her iki danışman açısından seçim kriterleri, görevler ve sorumluluklar netleştirilerek eşgüdüm içerisinde çalışma olanakları oluşturulmalıdır. Ayrıca oluşturulacak kurallar içerisinde bursiyerlerden beklenen gelişim çerçevesinde akademik ve toplumsal katkı bağlamında ürünlerin koşulları ve şartları netleştirilmelidir. Son olarak tüm bu süreçlerin etkin ve işlevsel şekilde izlenebilmesi için MEB bünyesinde 1416 YLSY burs programı için kullanılan sistemin karar destek, yapay zekâ ve veri madenciliği tekniklerini içerecek biçimde güncelleme yapılması önerilebilir. Ayrıca çalışma 2013-2022 yılları arasındaki çalışmalarla sınırlı kaldığından, bundan sonra yapılacak çalışmalarda bu yıllar dışındaki ve ayrıca farklı veri tabanlarında da araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Extended Abstract

The Study of the YLSY Scholarship Program is Based on State-Sponsored Scholarships in the World: A Document Analysis

State-funded international scholarship programs are important policy tools for training qualified human resources, strengthening scientific research capacity, and supporting national development. Developing countries, in particular, send students abroad for postgraduate education to meet their need for specialized human resources. In Türkiye, the Selection and Placement of Students to be Sent Abroad for Postgraduate Studies (YLSY) scholarship program is implemented by the Ministry of National Education under Law No. 1416. However, studies comparing the YLSY program with similar state-funded scholarship programs worldwide remain limited. This study therefore systematically examines articles published in the Web of Science (WoS) and Scopus databases between 2013 and 2022 and discusses their implications for the YLSY scholarship program.

Literature Review

Prominent state-funded scholarship programs include the China Scholarship Council, Brazil's Science without Borders Program, Chile's Becas Chile Program, Saudi Arabia's King Abdullah Scholarship Program, and Kazakhstan's Bolashak Scholarship Program. Although these programs differ in scope, target groups, and implementation processes, they aim to contribute to national scientific, economic, and social development through knowledge and experience gained abroad.

Previous studies indicate that scholarship programs support not only individual academic development but also knowledge transfer, scientific productivity, institutional capacity, and international collaboration (Campbell, 2020; Chavez & Gaybor, 2021). However, scholarship recipients may encounter difficulties related to language proficiency, cultural adjustment, and academic life during their education abroad (Sandekian et al., 2015). After returning home, they may also experience challenges involving institutional adaptation, the use of acquired knowledge and skills, career development, and reverse culture shock (Alkubaidi & Alzhrani, 2020; Franken et al., 2016).

Method

This study was conducted as a systematic literature review within the scope of document analysis, following the PRISMA principles in the article selection process. Academic articles on state-funded international scholarship programs published in WoS and Scopus between 2013 and 2022 were examined.

The initial search yielded 316 publications. After duplicate records and publications in press were excluded, 102 articles remained. Following an assessment of relevance to the research topic, 15 articles meeting the inclusion criteria were included in the final analysis. The data were analyzed using Braun and Clarke's (2006) thematic analysis approach. Three researchers independently conducted the coding, and inter-coder reliability was calculated as 85.71% using Miles and Huberman's (1994) consensus formula.

Findings

Most of the reviewed studies used qualitative research methods. The studies covered 13 countries, and the number of publications showed an irregular distribution across the years. Five main themes were identified: trends in scholarships, scholarship policies, effects on employment and the labor market, scholarship recipients' experiences, and contributions to institutions and organizations.

The findings show that scholarship programs contribute to research capacity, employment, institutional development, and society beyond academic education. International education was found to strengthen research skills, broaden academic perspectives, support the development of international academic networks, and increase scientific productivity (Shen et al., 2017). Scholarship programs also influenced graduates' employability, while foreign language proficiency, academic productivity, and the quality of the institution from which they graduated shaped labor market opportunities (Jiang et al., 2020; Jonbekova et al., 2021; Koda & Yuki, 2013).

Scholarship recipients also faced difficulties related to language proficiency, cultural adaptation, and adjustment to academic life during their education abroad (Sandekian et al., 2015). After returning home, they experienced problems involving readjustment, institutional structures, effective use of their knowledge and skills, and reverse culture shock (Alkubaidi & Alzhrani, 2020; Franken et al., 2016). Although the knowledge and experience gained abroad contributed to institutions, scientific productivity, and social development, appropriate institutional structures and support mechanisms were necessary to use this potential effectively (Aktekin & Tekben, 2019; Campbell & Lavalley, 2020; Campbell, 2019, 2020; Chavez & Gaybor, 2021; Haupt et al., 2021).

Discussion

The findings indicate that state-funded international scholarship programs contribute not only to the academic and personal development of scholarship recipients but also to institutional capacity, knowledge transfer, and national development. However, these contributions depend on whether the knowledge and experience gained abroad can be effectively used after scholarship recipients return to their home countries. Insufficient institutional support, readjustment difficulties, and limited knowledge-transfer opportunities may reduce the expected benefits of scholarship programs.

In this respect, the effectiveness of the YLSY scholarship program should be evaluated using indicators beyond the number of scholarship recipients or the completion of post-graduate education. Academic productivity, institutional contributions, knowledge transfer, societal impact, and post-graduation career development may provide a more comprehensive basis for evaluating the program. In addition, monitoring and support mechanisms covering the pre-departure, education, and return stages may contribute to the long-term effectiveness of the program.

This study is limited to articles published in Turkish and English in the Web of Science and Scopus databases between 2013 and 2022. Therefore, studies published in other databases, languages, and periods were not included.

Conclusion and Recommendations

This systematic literature review reveals that state-funded international scholarship programs serve as strategic policy tools that strengthen the scientific capacity, institutional development, and human capital of countries, well beyond their contribution to individual academic development. International experiences show that completing education abroad alone is not sufficient. The effectiveness of scholarship programs also depends on how effectively the acquired knowledge and experience are transferred to institutions and society.

Accordingly, it is recommended that monitoring and evaluation mechanisms covering the entire educational process of scholarship recipients be strengthened, systematic orientation practices be developed before, during, and after the scholarship, and institutional arrangements be made to more effectively utilize the knowledge and experience of scholarship recipients after their return to the country, in order to increase the effectiveness of the YLSY scholarship program. Strengthening orientation and mentoring processes and regularly monitoring scholarship recipients' academic and institutional contributions may further support the program's sustainability.

Future studies should incorporate different databases, publication languages, and wider time intervals. This will make it possible to obtain more comprehensive and comparative findings regarding state-funded scholarship programs.

Kaynakça

- Agbuga, B. (2009). Problems of confronting college Turkish students in an American university. *Qualitative Studies*, 4(4), 34-50.
- Akçapar, Ş. K. (2009). Turkish highly skilled migration to the United States: New findings and policy recommendations. A. İçduygu & K. Kirişçi (Ed.), *Land of Diverse Migrations: Challenges of Emigration and Immigration in Turkey* (s. 110-248). İstanbul Bilgi University Press.
- Aktekin, S., & Karataş, F. (2019). Resmi Burslu Statüde Yurt Dışına Lisansüstü Eğitime Gönderilen Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3), 487-510.
- Aktekin, S., & Tekben, İ. (2019). Analysis of the opinions on the contributions of the scholarship awardees under the law no. 1416 to the public institutions and organizations in Türkiye. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 123-147.
- Alkubaidi, M., & Alzhrani, N. (2020). We are back: Reverse culture shock among Saudi scholars after doctoral study abroad. *SAGE Open*, 10(4), 2158244020970555. <https://doi.org/10.1177/2158244020970555>
- Bhandari, R. & Blumenthal, P. (Ed.). (2010). *International students and global mobility in higher education: National trends and new directions*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9780230117143>
- Campbell, A. C. (2019). Exploring the relationship of home country government reforms and the choices of international higher education scholarship program participants. *European Education*, 51(2), 147-163. <https://doi.org/10.1080/10564934.2019.1569470>
- Campbell, A. C. (2020). Giving back to one's country following an international higher education scholarship: Comparing in-country and expatriate alumni perceptions of engagement in social and economic change in Moldova. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 50(4), 573-591. <https://doi.org/10.1080/03057925.2018.1540925>
- Campbell, A. C., & Lavalley, C. A. (2020). A community of practice for social justice: Examining the case of an international scholarship alumni association in Ghana. *Journal of Studies in International Education*, 24(4), 409-423. <https://doi.org/10.1177/1028315319842343>
- Chavez, H., & Gaybor, J. (2021). Transformations in the Ecuadorian scientific landscape: a bibliometric analysis of the main publications trends and the role of the scientific networks and the public international scholarship program. *Journal of Scientometric Research*, 10(1), 115-128. <https://doi.org/10.5530/JSCIRES.10.1S.27>
- China Scholarship Council. (2023, Kasım). China Scholarship Council rules: Translation and notes [PDF]. *UKC Transparency*. 21.03.2024 tarihinde <https://ukctransparency.org/wp-content/uploads/2023/11/China-Scholarship-Council-Rules-translation-and-notes-1.pdf> adresinden alınmıştır.
- Duru, E., & Poyrazlı, S. (2011). Perceived discrimination, social connectedness, and other predictors of adjustment difficulties among Turkish international students. *International Journal of Psychology*, 46(6), 446-454. <https://doi.org/10.1080/00207594.2011.585158>
- El Masri, A. (2020). International education policymaking: A case study of Ontario's Trillium Scholarship Program. *Canadian Journal of Higher Education*, 50(4), 1-19. <https://doi.org/10.47678/cjhe.vi0.188819>
- Erden, Ö. (2013). *An Assessment of MoNE-YLSY scholarship program from the perspectives of scholars: changes in cultural, political, economic and educational perceptions* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Franken, M., Langi, N. T. K., & Branson, C. (2016). The reintegration of Tongan postgraduate scholars after study abroad: knowledge utilisation and resituation. *Asia Pacific Education Review*, 17, 691-702. <https://doi.org/10.1007/s12564-016-9462-5>
- Gertzog, A. (2011). *Non-linguistic challenges for Turkish students in American higher education* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. City University of New York. (ERIC Document Reproduction Service No. ED525728)
- Gümiş, S., & Gökbel, V. (2012). 2023 için akademisyen yetiştirme çabaları: MEB ve YÖK yurtdışı lisansüstü bursları. *SETA Analiz*, 56. https://file.setav.org/Files/Pdf/20121211114222_meb-ve-yok-yurtdisi-lisansustu-burslari.pdf
- Haghdoost, A. A., Ghazi, M., Rafiee, Z., & Afshari, M. (2013). The trend of governmental support from post-graduated Iranian students in medical fields to study abroad. *Iranian Journal of Public Health*, 42(Suppl. 1), 141.
- Haupt, J. P., Sutrisno, A., & Hermawan, M. S. (2021). Motivations and outcomes in dual-degree programs: insights from graduate scholarships for Indonesian civil servants. *Asia Pacific Education Review*, 22(3), 535-548. <https://doi.org/10.1007/s12564-021-09687-9>
- Jiang, J., Mok, K. H., & Shen, W. (2020). Riding over the national and global disequilibria: international learning and academic career development of Chinese Ph. D. returnees. *Higher Education Policy*, 33, 531-554. <https://doi.org/10.1057/s41307-019-00175-9>
- Jonbekova, D., Kim, T., Kerimkulova, S., Ruby, A., & Sparks, J. (2021). Employment of international education graduates: Issues of economy and resistance to change. *Higher Education Quarterly*, 75(4), 618-633. <https://doi.org/10.1111/hequ.12321>
- Karakaş, A. (2013). Intercultural attitudes of Turkish students studying in a UK university. *Journal of Intercultural Communication*, 13(1), 1-11. <https://doi.org/10.36923/jicc.v13i1.613>
- Koda, Y., & Yuki, T. (2013). The labor market outcomes of two forms of cross-border higher education degree programs between Malaysia and Japan. *International Journal of Educational Development*, 33(4), 367-379. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2012.07.001>
- Liu, Y., Huang, Y., & Shen, W. (2022). Building Halos: How do Chinese elites seek distinction through (mis) recognising studying abroad?. *International Journal of Educational Development*, 91, 102589. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2022.102589>
- Lucas, R. E., Jr. (1988). On the mechanics of economic development. *Journal of Monetary Economics*, 22(1), 3-42. [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(88\)90168-7](https://doi.org/10.1016/0304-3932(88)90168-7)
- McMahon, W. W. (2000). *Education and development: Measuring the social benefits*. Clarendon Press.
- McMahon, W. W. (2009). *Higher learning, greater good: The private and social benefits of higher education*. Johns Hopkins University Press.
- MEB (2021). *2021 Yılı Faaliyet Raporu*. <https://yyegm.meb.gov.tr>
- MEB (2022). *YLSY Değerlendirme Raporu*. <https://yyegm.meb.gov.tr>
- MEB (2024, Ekim). *YLSY 10 Yıllık Durum Raporu (2014-2023)*. https://yyegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_12/31164741_ylsy_20142023donemraporu.pdf

- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage.
- OECD, & The World Bank (2010). *Chile's International Scholarship Programme*. Reviews of National Policies for Education, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264086425-en>.
- Özel, H. A. (2012). Ekonomik büyümenin teorik temelleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 63-72.
- Özyakışır, D. (2011). Beşeri sermayenin ekonomik kalkınma sürecindeki rolü: Teorik bir değerlendirme. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(1), 46-71.
- Romer, P. M. (1986). Increasing returns and long-run growth. *Journal of Political Economy*, 94(5), 1002-1037. <https://doi.org/10.1086/261420>
- Samala, A. D., Usmeldi, Taali, Ambiyar, Bojic, L., Indarta, Y., Tsoy, D., Denden, M., Tas, N., & Dewi, I. P. (2023). Metaverse technologies in education: A systematic literature review using PRISMA. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 18(5), 231-252. <https://doi.org/10.3991/ijet.v18i05.35501>
- Sandekian, R. E., Weddington, M., Birnbaum, M., & Keen, J. K. (2015). A narrative inquiry into academic experiences of female Saudi graduate students at a comprehensive doctoral university. *Journal of Studies in International Education*, 19(4), 360-378. <https://doi.org/10.1177/1028315315574100>
- Şehitoğlu, R. (2025). Küresel köyde vatandaş diplomat olmak: Türkiye'nin YLSY bursiyerleri. *İletişim ve Diplomasi*, 14, 71-92. <https://doi.org/10.54722/iletisimvediplomasi.1681387>
- Shen, W. Q., Liu, D., & Chen, H. (2017). Chinese Ph. D. students on exchange in European Union countries: Experiences and benefits. *European Journal of Higher Education*, 7(3), 322-335. <https://doi.org/10.1080/21568235.2017.1290885>
- Stallivieri, L. (2015, 31 Mayıs). Brazil's science without borders program. *The World View*. <https://www.insidehighered.com>
- Taylor, C., & Albasri, W. (2014). The impact of Saudi Arabia King Abdullah's scholarship program in the U.S.. *Open Journal of Social Sciences*, 2, 109-118. <https://doi.org/10.4236/jss.2014.210013>
- Willig, C., & Rogers, W. S. (Eds.). (2017). *The SAGE handbook of qualitative research in psychology*. Sage.
- Yılmaz, Z., & Danışoğlu, F. (2017). Ekonomik kalkınmada beşeri sermayenin rolü ve Türkiye'de beşeri kalkınmanın görünümü olarak insani gelişim endeksi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 51, 117-147.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / *This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.*

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. TÜBA, yayınlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / *Publisher's Note: The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher; nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Turkish Academy of Sciences (TÜBA). Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). TÜBA remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.*